

Enskede-Årsta-Vantörs-, Skarpnäcks-och Farstas gemensamma råd för funktionshinderfrågor

Protokoll

Närvarande:

Lennart Almqvist (Autism & Aspergerföreningen i Stockholm)

Rolf Eriksson (FSDB - Förbundet Sveriges Dövblinda Stockholm och Gotland)

Yvonne Holmberg – (Astma – och Allergiföreningen i Stockholm)

Beatrice Kolijn (DHR - Delaktighet, Handlingskraft, Rörelsefrihet - Stockholmsavdelningen)

Lena Nisula Wester (SFR - Synskadades Riksförbund Stockholms stad)

Anton Ullvin (FHDBF - Föreningen för Hörselskadade och Döva barn med Familjer)

Närvarande tjänstepersoner:

Från Enskede-Årsta-Vantör stadsdelsförvaltning

Gustav Hjorth Tegman, utredare

Från Farsta stadsdelsförvaltning

Theresé Grahn, avdelningschef Individ-och familjeomsorg

Marie Lundgren, verksamhetscontroller och sekreterare

Från Skarpnäck stadsdelsförvaltning

Elina Gehlen, verksamhetscontroller

Frånvarande:

Anne Mondotter (SRF-Synskadades Riksförbund Stockholms stad)

Parisa Piran (Attention)

Tidpunkt:

2025-05-06 13:30 – 16:00

Plats:

Farsta stadsdelsförvaltning, Storforsplan 36

1. Sammanträdet öppnande och godkännande av dagordning

Lennart öppnade mötet.

2. Val av protokolljusterare och tid för justering av protokollet

Anton och Lena justerar inom en vecka efter att sekreteraren har skickat ut protokollet.

3. Genomgång av föregående protokoll

Inga synpunkter på föregående protokoll.

4. Information och punkter från förvaltningarna

Besök av Linda Lovén, verksamhetscontroller barnhälsa, Avdelning förskola, Farsta stadsdelsförvaltning.

Vi går igenom rådets frågor:

Vilka resurser finns, pedagogiska och på andra sätt som personer som har problem med anpassningen och att hänga med får från kommun och region m.m. Skollagen är rätt tydlig att ordentliga resurser skall ges där elever har särskilda behov.

Skollagen skiljer sig åt mellan elever i grundskolan och barn i förskolan. Skolan har ett än mer omfattande juridiskt ansvar utifrån elevhälsa. Barnhälsofrågorna är inte reglerade i skollagen på det sättet gällande förskola. Barnen i förskolan har inte uppnåendemål gällande kunskap som man har i skolan, och är inte heller en obligatorisk skolform. Det finns inget beskrivet kopplat till tex funktionsnedsättning utan barn som av fysiska, psykiska eller andra skäl behöver särskilt stöd i sin utveckling ska ges det stöd som deras speciella behov kräver.

Förskolan ska se till att alla barn får ta del av förskolans utbildning, och anpassningar och stöd ska ges till barnen oavsett det finns någon uttalad funktionsnedsättning, diagnos eller inte. Arbetssätt främjar lärande och utveckling för alla barn. Förskolan arbetar förebyggande genom att iordningsställa miljöer så det passar alla barn med tillgänglighet för funktionsvariationer.

Stöd ges inom den ordinarie verksamheten. Vid extraordinära stödbehov kan verksamheterna ansöka om ett tilläggsbelopp från huvudman. Till förskolan alla barn välkomna, oavsett förutsättningar/svårigheter. Det är inte diagnos utan behov som styr. Medarbetare har läst specialpedagogik, barnskötare på gymnasienivå och förskolelärare på högskolenivå. Om konsultation och handledning behövs finns specialpedagoger och psykologer att tillgå. I staden finns den kommunövergripande förskolan Reimers för barn med grava utvecklingsavvikelser. Det finns också 2 språkförskolor för barn med avvikande eller kraftigt försenad utveckling i språk och tal, Bamse- och Bromma språkförskola.

I Läroplanen för förskolan (Lpfö 18) betonas vikten av att barn utvecklar ett intresse för skriftspråk. Förskolan ska ge varje barn förutsättningar att utveckla:

- Intresse för skriftspråk samt förståelse för symboler och hur de används för att förmedla budskap.
- Intresse för berättelser, bilder och texter i olika medier, både digitala och andra.

Det innebär att barn ska få möjlighet att utforska och använda skriftspråk på ett lekfullt och meningsfullt sätt i olika sammanhang. Vid behov har förskolan tillgång till Specialpedagogiska skolmyndighetens kurser som innehåller förberedelse till läsning och skrivning via andra media, exempelvis punktskriftsinlärning. Det har inte varit aktuellt för något barn att träna på punktskrift i Farsta.

Vad det gäller statistik om barn som har funktionsnedsättning så har finns inte en heltäckande bild av vilka av de 2098 inskrivna barnen i Farstas kommunala förskolor som har en funktionsnedsättning. I nuläget finns 46 barn där förskolan har fått tilläggsbelopp för extraordinära insatser, för exempelvis personalförstärkning.

När ett barn behöver stöd skrivs handlingsplaner, som tas fram i dialog tillsammans med vårdnadshavare.

Hur sker samarbetet med andra huvudmän än kommunen vad gäller barn med särskilda behov. Exempelvis med regionen, socialtjänsten m.m.

Det är vårdnadshavaren som är huvudansvar, samverkan med andra huvudmän sker i dialog med vårdnadshavaren. Orosanmälan till socialtjänsten för ett barn kan göras utan samtycke.

Pedagoger kan vid behov gå på utbildningen via habiliteringen. Samverkan sker också genom samverkansöverenskommelsen om barn i behov av särskilt stöd (BUS). Här deltar bland annat socialtjänsten, förskolan, skolan, habiliteringen, första linjens psykiatri och BUP.

Förskolorna arbetar med att hitta bra former för God och Nära Vård och Omsorg som innebär att stärka samarbetet ytterligare mellan region och kommun för att underlätta för barn och deras vårdnadshavare.

I staden centralt, hos Förskoleförvaltningen pågår arbete med att ta fram Program för barnhälsa i Stockholms stad, vars mål är att minska skillnader i barns livsvillkor och främja deras fysiska, psykiska och sociala utveckling. Programmet blir gemensamt för hela staden.

När man träffar vuxna som inte kan svenska språket. Hur jobbas det med detta?

Det är svenska som är förskolans språk.

Medarbetare som behöver får utbildning i yrkessvenska. Alla medarbetare går också en utbildning i dialogisk högläsning, en pedagogledd högläsning där barnen får samtala och genomföra aktiviteter kopplat till innehållet, vilket gör att barnen ordförråd utökas och språket utvecklas.

När det behövs i kontakt med vårdnadshavaren anlitas tolk.

Val av fokusområden 2026

Rådet meddelar att de kommit fram till att lyfta:

Rätten att kunna ta del av den fysiska miljön och garanteras säkerhet i kris

samt

Rätten till information och kommunikation samt tillgång till ny teknik

Rådet förtydligar att de önskar att stadsdelarna ska fokusera på hur kommunen kan säkerställa trygghet i tillvaron för personer med funktionsnedsättning vid händelse av kris, att information finns tillgänglig.

Förslag från Farsta att bjuda in stadsdelens trygghetssamordnare, rådet tycker att det låter som en bra idé.

Nämns gör att det i tjänsteutlåtanden är viktigt att det tydligt framgår att funktionshinderperspektivet är inkluderat. Detta behöver lyftas hos SLK som skriver stadsgemensamma anvisningar.

Rådsmedlem lyfter att pedagogisk kompetens generellt behöver höjas bland personalen på LSS-boenden. Behovet har lyfts av Socialstyrelsen. Detta område bör bevakas och kanske vara fokusområde 2026. Alla höll inte med om att det är ett prioriterat fokusområde.

T1 – är ännu inte klar. Förslag att Marie gör en sammanfattning av stadsdelarnas T1 när det är klart och sedan mailar det till rådet. Rådet samtycker till förslaget.

Utvärdering av råden pågår – Lennart återkommer om detta.

Kommande sammanträde:

18 september 9-12 sker på Kliniskt träningscentrum (KTC)

Plats: Kliniskt träningscentrum, Högdalens vård- och omsorgsboende, Avdelning 2A, Bältingevägen 65, 124 51 Bandhagen

Obs! Mötet är förlängt då visning av KTC ingår.

5. Sammanträdet avslutas

Lennart Almqvist
Ordförande

Lena Nisula Wester
Ledamot

Anton Ullvin
Ledamot